

СА ОВОГОДИШЊЕГ ПОМЕНА ВЕЛИКИ ТРЕНУТАК

Облаци су били ниски и пуни кише као да су хтели да пошеше на ОКТОБАР 1941 године. Река људи и деце са венцима и цвећем Шекла је бесконачно улицом која је добила име једног крвавог ОКТОБРА. А у њој је било и радника из Марибора, Субошице, Зрењанина, Трстеника и других градова који су дошли да још једанпут у периоду од седамнаест година одају пошћу својим друговима који леже у Шишини високих Шокола као симбол једног времена пуног страдања и крви...

Кроз Шихи октобарски дан, које је једино реметило плач неке мајке и шуштање Шокола, просијали су се акорди Лењиновог посмртног марша и ломили у хиљаде Шонова... И сваки је био упућен једној жршви.

Херој нашег краја Мома Дугалић говорио је а срца су јаче муцала, грла се стезала и сузе капале...

Причао је о минулим временима пуних вистине и страдања и херојима којих данас нема а који су узидали своје кости у наш нови живот...

Причао је о дечацима који су оставили своје ђачке торбе и отишли у смрт, о радницима који су оставили своје машине и породице без заштите...

Причао је... Октобарска киша је квасила већ мокре образе и цвеће и венце намењено стрелицима родољубима...

Пионери су бојажљиво ошављали црвене хризантеме на хумке, радници су полагали венце... Успомене су живе... о раднику који је хтео да пркоси смрти, о оцу који је гледао стрелана свог сина, о данима проведеним на крову огромне хале, о мајци која је умрла да би њен син живео...

Седамнаест година није избрисало успомену на седам хиљада људи који су за свега три дана ОКТОБРА 1941 године, вољом једне нељудске стихије пали да би данас, када је живот пуно радости и стварања, живели у сећоњима.

Венцима и цвећем Краљевчани су обележили један велики тренутак из своје херојске историје.

Ученици - својим незаборавним учитељима

Полина је ушла у историју. Блага узвишица на међи између Трстеника и Врњачке Бање чува у себи тридесетдевет Шек започетих живота који су за свега два сата, понесени љубављу према поробљеној родној грудји пали...

Од тога дана прошле су године. Појински јунаци нису заборављени. Људи нашег краја чувају успомену на своје прве хероје и сваке године одају им пошћу. Ове године, 13 октобра, на згради у којој на млађе генерације стижу прва сазнања о свом завичају о великим Шренушцима из историје, где се на традицијама васпитавају, освојила је спомен-плоча са напписом:

„Осмогодишња школа Појинских јунака“

Ученици су на тај начин овековечили успомену на борце првог Партизанског одреда овога краја. Они су тога дана напустили своје учионице и у свечаној поворци пропешачили седам километара да би на самој Појини положили венце и цвеће на хумке бораца. Ту су се кроз разговоре и приче преживелих ратника упознали са дешањима Појинске битке. Свечаност је завршена пригодним програмом изведеним у сали „Абрашевић“ где су и подељене награде ученицима за најбоље шемаше.

ПОРАСТ ПРОДУКТИВНОСТИ И ПОБОЉШАЊЕ ЖИВОТНОГ СТАНДАРДА - ОСНОВНИ ЗАДАЦИ СИНДИКАЛНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

ИСТАКНУТО НА ПЛЕНУМУ СРЕСКОГ СИНДИКАЛНОГ ВЕЋА

Прошле суботе, одржан је пленум Среског синдикалног већа, коме су присуствовали: организациони секретар Среског комитета Савеза комуниста Јован Грубач, потпредседник Среског народног одбора Веселин Андријанић и Миша Рудњанић, председник среског одбора Социјалистичког савеза. На дневном реду била је анализа извршења плана за првих шест месеци и наредни задаци Синдиката у вези са извршењем плана до краја године.

Шестомесечни обрачуни укупног прихода привредних организација истакнуто је у извештају који је поднео члан секретаријата среског синдикалног већа Момчило Ковачевић, показују, да су у највећем делу привредних области, постигнут позитивни резултати у реализацији укупног прихода, дохотка и чистог прихода.

На основу података, може се очекивати да ће до краја године бити остварен план и у другим привредним областима, које то нису постигле у првом полутођу. Код неких области као: код грађевинарства, трговине, угоститељства и занатства, анализом је утврђено, да је дошло до подбачаја остварења дохотка, што с друге стране показује, да су у овим областима повећани материјални трошкови. Промет материјалних трошкова намеће потребу да се изврши анализа и пронађу узроци, који су довели до пораста.

Полугодишњи извештај физичког обима производње показује, да је до извесног подбачаја дошло само у рудницима, углавном због извесних тежишта у пласирању угља. У дискусији је међутим истакнуто, да је било недовољно залагања одговарајућих служби у рудницима, на проналажењу могућности за пласирање производа. Карактеристично је, да нека предузећа нису користила тајнички лимит, већ су се снабдевала из неких удаљених рудника, док су с друге стране знатне количине угља лежале непродате. И у руднику Јарајдо, тек је последњих месеци лабораториским налазима утврђено да је могуће коксовање њиховог угља, чиме се стварају не само могућности за пласирање произведених количина, већ и нова повећања.

Раднички савети у привредним организацијама, истина били су упознати са извршењем шестомесечних планова. Поједини извештаји су били испуњени сувим цифрама и без подробенјих анализа, како је истакнуто у дискусији. Ни синдикалне подјединице, констативано је даље, ни су биле упорне, да извештаји буду праћени детаљним анализама. Благовремено доношење обрачуна је од велике важности, наша такође треба обратити пажњу.

У целини узето, продуктивност је у порасту, истакнуто је у извештају. Међутим, код једног дела предузећа, дошло је до већег пораста радне снаге, него што је пораст производње. У неким предузећима, подвучено је

у дискусији, има извесних вишкова радне снаге, махом неквалификоване, која отежава побољшање организације рада. Вишкови радне снаге, исто су тако од утицаја на повећање броја неквалификованих и ниско професионалних радника и службеника. Најзад ови вишкови неквалификоване радне снаге нису без утицаја и на реалну зараду радника и службеника. Организација рада у производњи и повећање продуктивности, био би задатак и синдикалних организација, у чему је неопходна сарадња са организацијама радничког управљања.

Повезано са проблемима продуктивности рада у привредним организацијама, на састанку је било речи и о потреби побољшања кадровских служби. Нужно је такође, да се синдикалне организације заложу за увођење система премирања.

ИЗРАДИ ПРАВИЛНИКА О ПРЕМИРАЊУ ТРЕБА ПРИЋИ ОДМАХ

— подвукао је председник ССВ Воја Поповић

— Синдикалне организације, општинска већа и други фактори, морали би да реагују на све појаве, које су од утицаја на производњу и продуктивност. Изради тарифних правилника о премирањима треба прићи одмах, али не да се кроз њих решавају дојадне плате, него да стимулирају оне квалификоване раднике, који највише доприносе у производњи, истакао је друг Јован Грубач.

Говорећи о значају и потреби доношења тарифних правилника о премирањима, председник Среског синдикалног већа Воја Поповић истакао је потребу хитности доношења ових.

— Изради правилника о премирању, требало би прићи одмах, како би радни људи били стимулирани за већу продуктивност рада. Не мање

важно питање је и појава пораста боловања, које је у овој години знатно веће него у прошлости. Синдикалне организације биле би дужне да се позабаве и проблемима здравствене службе као и службе хигијенско-техничке заштите, истакао је друг Поповић.

Мере за побољшање животног стандарда, стања тржишта, припреме зиванице и проблем друштвене исхране, такође су били на дневном реду пленума.

У разматрању ових питања констатовано је, да су: недовољна материјална база а у првом реду недостатак техничке опремљености магацина, хладњака и слично били од велике важности.

(Наставак на другој страни)

Нека сведоци причају

У деловоднику немачке Орско-мандашуре у Краљеву од 13 Октобра 1941 године стоји записа: „Немачка виша команда наређује... стрелаши све Шоце... Генерал Хостербах... И фашистичка смршна коса завилала се над Краљевом.— Нека сведоци причају...“

ДУШАН ПАНТОВИЋ

Освануо је четвртак. Лица бледа, озбиљна. Обично синови уз своје очеве... другови из улице, радионице или школе. Пронашли су се и као да им је лакше док су заједно. У фабричкој хали, Прештореној у сабирни лагер, брину од кошмара огромне масе суграђана.

Прешходног дана Немци су одвели једну већу групу. Казали су на рад. Убрзо су заштектали митраљези. А онда су престали и све се умирало, престало. Пред сами мрак из свог склоништа у кровној конструкцији хале, видео сам... крај прве групе мојих суграђана.

Хладно октобарско јутро нагло нас је окупило у Шренушку када су се уз шкрипу отворила вешка лагерска врата. Војници у сиво-зеленим униформама издвали су наређења која су ревносно преносили шумачи. Гласови су звонили огромним простором

пулим бешона и гвожђа: „Сви у колону по чешири“. Немци дакле, жеде да утврде тачан број оних које ће посласти у смрт да би себи обезбедили сигурност. Ми се постројавамо. Редови смрти су спреми. Немци су незнам због чега незадовољни и захтевају да се постројавање понови. Ми смо нестрпљиви и изнемогли и чекамо када ће најзад бити све по њиховој вољи. Неколико Шренушка пре него што ће почећи стреланаје шумачи су завршили са бројањем. Официр који нас је упорно позивао да прокажемо ко је међу нама комуниста, позива на чисто српском језику једног Шрговца из града. То је био једини човек који се на такав начин спасао стреланаја које је већ следећег Шренушка почело. Неосредно по изласку Немца зачу се пуцава Шокова и митраљеза. Са упереним оружјем војници су поново отворили лагерска врата. Крв нам се следила. Дивљачки су одбројали прву стошину и извели. Испрашили смо другове последњим погледом пуних љубави и ако нас је већ захватила паника. Напољу је штектао митраљез и чули су се јауци. Смрт је лебдела и над нама, а ми нисмо имали снаге да јој се одупремо. Стражари су

нас чували. У крашким размацима враћа се отварају и нове стошине одлазе у смрт. Све више измичемо напруг. Немци прсто ошимају. То су последњи Шрзаји за животи који у вршлогу једне стихије не значи ништа. Наша група се повлачи према Трећој одаји. Отац ме грчевито држи за руку. Бојао се за мој живот. Био је блед и грисао је усне.— Од страха нисам ни приметио да су моји другови Аца и „Мали“ већ одведени. У једном Шренушку отац ме нагло повуче према једној бараци и ја несвесно поћох. Тамо смо нашли једно велико буре у које сам се сакрио оставивши оца и још једног човека. Последњи поглед старога оца дуго ме је миловао као да је хтео да и у смрти сачува мој лик. Тога Шренушка водео сам га бескрајно...

Немци су прештрљивали лагер и дошли до бараке. Чуо сам звон упућен оцу и оном човеку које су подржавале и морале који су се полако удаљавали. Срце ми је лупало до лудила. Чуо сам последње рафале за које сам знао да су упућени моје оцу.

Допринос бољем пласирању занатских производа

Развој занатства друштвеног сектора, као значајном чиниоцу у склопу привредног развоја, све више се поклања пажње. Низ занатских радњи, данас су прерасле у предузећа, која уносе значајно више радне снаге. Занатство Краљева и Врњачке Бање, изнело је на тржиште низ производа широке потрошње. Колико је напредовало, потврђују најбоље успеси, које је оно постигло на овогодишњем међународном сајму занатства у Београду.

Две златне, четири сребрне, две бронзане медаље и похвале су заслужене награде, које је занатство нашег среза добило на сајму.

На годишњој скупштини Занатске коморе, одржане у мају разматран је проблем пласирања занатских производа. Нарочито се осећала потреба за отварање једне посебне продавнице, у којој би се поред производа занатства друштвеног сектора, налазили и неки производи приватних занатлија и домаће радности. Иницијативу је прихватила занатска набавно-продајна задруга.

Почетком октобра, она је у Лениновој улици отворила продавницу, пред чијим излогом често застају пролазници и потрошачи. Многи су изненађени квалитетом и асортиманом производа.

Значај ове продавнице, није само у пласирању производа, него и у томе, што ће се преко ње најбоље осетити потребе становништва, што је од особите важности за даље усмеравање производње. Преко ове продавнице, занатским радницима и предузећима знатно ће се олакшати продаја производа.

У њеним рафовима, поред великог избора артикала широке потрошње, могу се наћи и неки нови производи опреме за хигијенско-техничку заштиту, што бесумије представља олакшање неким предузећима, која су оскудевала у овој опреми.

Синдикална подружница Магнохрома организовала снабдевање зимницом

Синдикална подружница предузећа „Магнохром“ организовала је снабдевање чланова колектива са зимницом. Она је закључила уговоре за набавку 85 тона кромпира, 25 тона пасуља, 15,5 тона црног лука и 27 тона јабука. Све ове намирнице, подружница је набавила по врло повољним ценама

И.

14 ОКТОБАР И МИ...

Октобар овај јесењи, наш је Октобар, и прави црвени октобар. Црвен од крви наше, врде крви наших очева, браће, мајки... наше крви. Јер, четрнаестог октобра пре више од деценије ипо, просула се крв широким млазом а црно постала је боја овог града. Данас, и сваке године пре овог ми Четрнаестог октобра посвећује мо искључиво успомени на наше сутрабане који су тада падали као жртве звери у људском облику. И сваки идући Октобар, докле год живи овај град, сећаћемо се цене коју смо платили у крви.

Али...

Можемо ли се помррити са тим да Четрнаестог октобра помену жртва фашистичког терора не присутствује цео град. Може ли нам бити свеједно да се за тај дан актом одређује само једно одређење из школе које ће присуствовати помену. Зар је нужно да због тога ученици питају своје професоре да ли присуствования помену својим очевима јер њихово одељење није „делегат“? Зар у нашем граду, на тај дан бола, заставе не могу ову да стоје спуштене на пола копча? Да ли ће ресторан „Југославија“ изгубити много од добити ако тога дана не буде свирала музика. Зар је нужно да Четрнаестог октобра звучи цеза нарушавају наш мир када евоцирамо успомене на наше драге?

Зар... и још зар...?

Замислимо се над овим јер бих још Октобара док траје овај лепи град.

М.

Занатска набавно-продајна задруга, за девет месеци пословања, остварила је промет у износу од 147 милиона динара од укупно планираних 148 милиона за целу годину. Само за шест месеци задруга је дава у виду дохотка општини и федерацији износ од три ипо милиона динара. За сво време у фонд плата унела је

260.000 динара а да није делила вишкове. Нарочито се водило рачуна да не продике цене роби.

Задруга је усмерила своју делатност у снабдевању предузећа и услужног занатства, великим асортиманом робе, нарочито грађевинских предузећа, што је од важности за комуналну изградњу града. И

Све више производа за потребе домаћинства

Нова рудна налазишта код Рашке

Петогодишњи перспективни програм привредног развоја општине Рашке предвиђа, између осталог, и обимнија истраживања рудног блага. У том правцу ове године учињени су замашнији напори. У Сувој Руди утврђене су залихе 300.000 тона гвоzdене руде магнетита. Нашим топионицама већ је испоручено око 900 тона руде. Процент руде је врло добар. Она даје 50% чистог гвоzdја. Радови на истрагама овог налазишта и даље су у току.

Предузеће „Градина“ припрема документацију старих налазишта хромне руде на подручју Милатковића и Трнавце. Идуће године извршиће се проспекција и картирање налазишта хромне руде.

На подручју општине Рашка постоји више налазишта квалитетног магнетита. Најбогатије и најбоље је скоро откривено налазиште у селу Рвати. Квалитет магнетита у Рвати је бољи од магнетита из Беле Стене. Постоје озбиљне иницијативе да су резерве овог налазишта знатне. Ископан је један бунар кроз магнетит у дубини од девет метара. Сада је завршено снимање овог налазишта и ускоро ће бити израђене карте. Магнетит у Рватима улађен је пет километара од Рашке. Експлоатација биће слична као у Белој Стени јер се ради о дневном копу. Очекује се да ће експлоатација овог налазишта отпочети током прве половине идуће године.

У Рватима се наишло на још једно озбиљно налазиште. У питању је глина за потребе индустрије цигле и црепа. Претходна истраживања говоре о значајним количинама. На неким местима дебљина слојева износи преко седам метара. Сада се припрема хемиска анализа ове глине те ако и њене хемиске особине буду добре приступиће се изради елабората за подизање индустрије пуних и шупљих опека.

Н. С.

Активност организација на унапређењу пољопривреде у Врњцима

У општини Врњци, друштвено-политичке организације у првом реду Савез комуниста и Социјалистички савез све више испољавају активност у пружању помоћи задругама на унапређењу пољопривреде и сточарства. Народни одбор општине је расправљао такође на својим седницама о неким мерама као: о припреми семена и вештачких ђубрива, обезбеђењу сточне хране и неким другим питањима.

У Поштини је образован пункт, на коме ће се меринизирати око 200 оваца. Трошкови издржавања и меринизације су веома повољни за сточаре.

С. Р.

БРИГА О ЉУДИМА СТАЛНИ ЗАДАТАК СИНДИКАЛНИХ ПОДРУЖНИЦА

(Наставак са прве стране)

ликог утицаја на побољшање животног стандарда.

— Снабдевање града и развијених комуна пољопривредним производима, карактерише се недовољном организованошћу, која се највидније манифестује кроз неравномерност у снабдевању и велику варијацију цена на тржишту, истакла је Дана Ристовић.

Проблем снабдевања пољопривредним производима заштрава се због стагнације пољопривредне производње с једне и због сталног пораста града као становништва с друге стране. Отуда се намеће нужа потреба усмеравања ка унапређењу приградских повртарских подручја.

После доношења нових прописа о промету пољопривредних производа трговинска предузећа су затечена не спремна за предузимање озбиљнијих задатака. Због тога сељачка пијача има још јак велики утицај на снабдевање. Позитивно су оцењени напори неких синдикалних подружница, које су организовале снабдевање зимницом чланова својих колектива.

На крају пленум је поставио синдикалним организацијама посебно општинским синдикалним већима, да прате кретање продуктивности рада, номиналних зарада, трошкова живота и реалних зарада, као и кретање

номиналних зарада по категоријама и квалификацијама. Општинска синдикална већа у заједници са народним одборима општина, утврдиће конкретне методе праћења реалних зарада.

У политици побољшања животног стандарда, општинска синдикална већа, треба да пруже помоћ народним одборима у напорима за сређивање тржишта пољопривредних производа, у стабилизацији цена, проширењу друштвене исхране. Она су дужна да пружају помоћ за проширење капацитета, унапређења занатства, на организовању сервиса као и на удруживању средстава у заједничке фондове. Посебну бригу посвећене кретању цена свих услуга, које морају бити усклађене са реалним платама радника и слободника.

Не мање је значајан задатак синдикалних организација да се боре за здраву оријентацију у предузимању мера на решавању вишкова радне снаге путем боље организације рада, проширења капацитета, освајање нових производа као и на пре-квалификацији радника.

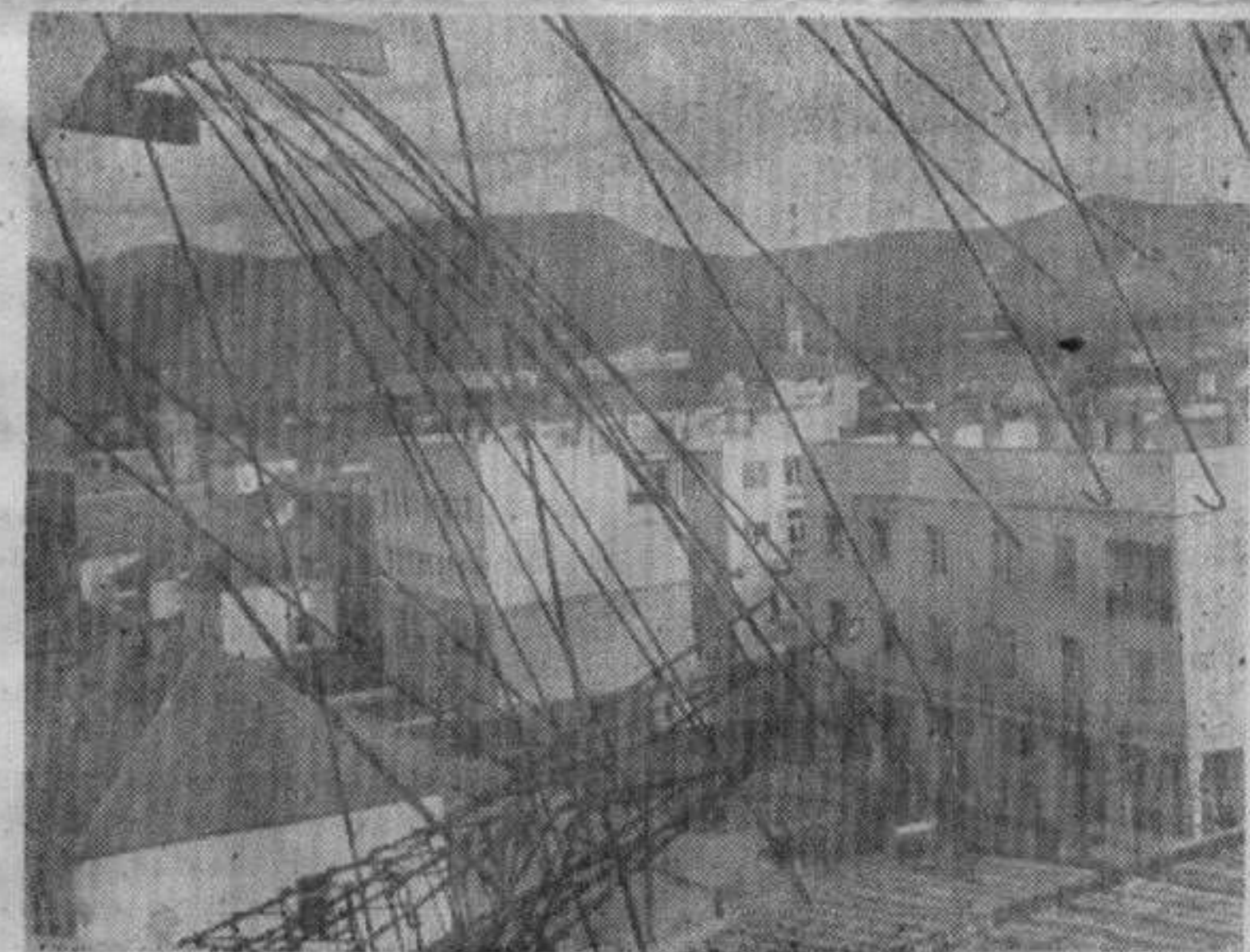
На овом састанку, донет је закључак да се у свим подружницама спроводе избори у времену до 10 новембра, док ће се у општинским већима избори обавити до краја новембра. Ж. ИЛИЋ

ДОВРШАВА СЕ ИЗГРАДЊА КОМУНАЛНЕ БАНКЕ

Завршавају се унутрашњи радови у новој Комуналној банци у нашем срезу. Како смо обавештени усељење у нове просторије биће у новом бру месецу. Поред службених просторија, банка ће располагати и са 7 конфорних станова за своје службенике. Ова зграда, као објекат улази у склоп оmlаких модерних грађевина предвиђених урбанистичким планом Краљева и деловаће естетски у улици Октобарских жртава, која постаје улица вишеспратница.

З. П.

Комунална банка у Краљеву се по диком делом из ваја, а делом из сопствених средстава. Ова зграда имаће најсавременије и хигијенске службене просторије, као и остале услове за правилан рад, јер се до садашње банчине по довање одвијало у старим трговачким локалима, неповезаним и нехигијенским просторијама.

Јошаничка Бања добила водовод

ДЕТАЉ — Јошаничка Бања

Потреба за водоводом у Јошаничкој Бањи осећала се одавно, особито, од када је бања последњих година постала поселенија. Иницијативу бањске управе, да се подигне водовод помогли су: Народни одбор општине у Бањевцу, Сређи народни одбор и Хигијенски завод у Краљеву, који су обезбедили материјал на средства.

Становници Јошаничке Бање, на зборовима бирача су завели самодопринос за извођење радова. У почетку је ишло тешко. Било је злурадних приговора ретких појединаца, који су говорили, да ће вода пре по тећи из бање на Копаник. Међутим, благодарећи напорима становништва, вода је потекла са Копаника.

Са надморске висине преко 900 метара, данас тече хладна планинска вода, која је доведена са изворишта званог Кокоровац. На месту одакле је доведена вода, обезбеђено

је и напајање стада а подигнута је и чеља.

Изградња водовода није била лака. Траса је водила преко непроходног зимљашта. Понегде су људи маторијал износили на леђима. Благодарећи напорима становништва, са планине је потекла вода, толико неопходна овом бањском и туристичком месту.

Ж. Павловић

Неуморни повртар

Драгомир Павловић, земљорадник из Рудњак општина Ушће, један је од најнапреднијих повртара у свом селу. Од јутра до мрака може се видети, како неуморно ради на свом повртњаку. Његов труд није узалудан, јер је добио лепе приходе од поврћа, које му је обилно родило.

М. Ж.

Улица Октобарских жртава нагло мења свој изглед

Поред поменутих грађевина из земље су израсти темљани зграде ДОЗ-а, а завршавају се још две станбене зграде.

Спомен-улица са новим фасадама већ данас импресивно делује.

ИБАРСКЕ НОВОСТИ

Лист за друштвена и политичка питања Краљевачког среза. Уређује редакциони одбор Главни и одговорни уредник

МЛАДЕН СТОЈАНОВИЋ

Технички уредник

ДРАГОЉУБ ОБРАДОВИЋ

Уређиваштво и администрација Краљево, Трг Маршала Тита 14 Годишња претплата 520 динара Подугодишња 260 и тромесечна 130 динара.

Жиро рачун код Комуналне банке 107-70-2-78

Телефон 178

Штампа „Слово“ — Краљево

Омладинска улица бр. 2

ПОЧЕЛА СЕТВА ИТАЛИЈАНСКЕ ПШЕНИЦЕ У ОПШТИНИ ВРБА

У пуном је јеку сетва италијанске пшенице у општини Врба. На кооперативним површинама трактори ору у сменама. Трактори са прикључним машинама су груписани, тако да једни ору а другима се сеје, чиме се рационално користе и добива у време.

На подручју општине Врба, акцијоним програмом предвиђена је сетва пшенице у кооперацији на површини од 200 ха. Досада је уговорена сетва на површини од 160 ха. Уговарања се приводе крају и предвиђа се да ће план јесење сетве италијанске пшенице бити испуњен.

Настављени радови на згради предузећа „Каблар“

Пре неколико година започета изградња зграде „Каблара“, из објективних разлога, није могла бити завршена. Због тога је била и недобро намерних критика.

Радови на довршењу овог објекта настављени су недавно из дела одређава општине. За коначно довршење очекује се да ће општина добити потребан кредит. Изградњом ове зграде, град ће добити модеран хотел, што ће бити од велике важности за даљи развој туризма. Наспраму хотела налазиће се велика биоскопска сала, поред тога хотел ће имати око 160 постеља. И.

ЗНАЧАЈНИ РЕЗУЛТАТИ У ПРЕОБРАЖАЈУ СТОЧАРСТВА У БОГУТОВЦУ

— ВЕШТАЧКИ ОПЛОЂЕНО ПРЕКО 500 ОВАЦА —

Задруге у општини Богutowaц, акцијоним програмима нису биле предвиделе меринизацију оваца. Но, без обзира на то, у општинском народном одбору ово је питање разматрано, јер сточарство је поред воћарства главна грана и будућност приредног развоја села у овој општини. Због тога се није окледало. Одлука за меринизацију може се рећи донета је у последњем тренутку. Избор за ову важну акцију пао је на задругу у Богutowцу.

Напоре општинског одбора, помогли су Општински комитет Савеза комуниста и Социјалистички савез. У припремама, није се ишло широким и општим конференцијама. Напротив, образован је актив агитатора и пошло се од договора по засеоцима. Управни одбор задруге у Богutowцу прихватио се одлучно извођења овог посла.

Заједничким напорима, припреме су изведене само за неколико дана. Претседник општине и чланови управног одбора су предњачили. Први су дали овце на меринизацију. Њихов примером пошли су и многи други. У почетку није ишло лако. Са неповерењем су појединци гледали на ову акцију. Није било једноставно придобити људе за нешто ново. Мноштво се чинило, да се домаће праменке, другим расама оваца нема места. А вуна домаћих праменки, сем за грубо сукно у домаћој преради, није имала пробу на тржишту, није је била за индустријску прераду.

Било је појединачна истина ретких који су злонамерно или из неупућености говорили, да се мерино овца не може одржати на кршним обронцима Чемерна. Превагнула су убеђивања агитатора. Појединци су овој акцији допринели и напреднији сточари, који су чули о свилорунним меринским овцама. Чули су они да су руне тих оваца боље, да су овце крупније и да су млечније. Миљко Богавац из Савова дао је девет оваца, Сава Котуровић дао је десет, Симеон Васовић из Толивице дао је свих девет оваца. Понеки само, давали су најслабије овце из невернице, и више „ради пробе“.

На пункту је сакупљено за меринизацију 529 оваца. Обезбеђен је стручни надзор. Осигурана је исхрана стоке. Пункт има ветеринарског болничара који је стално ту. Занимљиво је, да болничар Милосав Митровић у овом великом стаду зна скоро сваку овцу из кога је села и чија је. Многе овце биле су мршаве, јер је због суше и испаша била слаба. Овце данас далеко боље изгледају.

Сопственици често долазе на пункт да обиђу своје овце. Опињавали су свилорунне мерине овнове и присуствовали вештачком осемењавању. Многи би се крчили над микроскопом када им је болничар Митровић показивао како се то све проверава. Пратрасуде и неверици постепено се разбијају. После четри генерације укрштања са меринским расом, многи сточари место малих и нерентабил-

них праменки имаће бољу расу оваца.

Задруга у Богutowцу на добром је путу у преображају сточарства. Она има ветеринарску амбуланту добро опремљену. Недавно је добила и вентеринара. Он је за кратко време успео да решава проблеме овних села. Са почетком нове године, почеће се и са вештачким осемењавањем крвава. Пут је прокрчен.

И.

Мерино ован

ОДРЖАН ЈЕСЕЊИ ВАШАР

Промет пословања износио око 15 милиона динара. Откупљивачи из Загреб, Горажда, Мостара, Зрењанина и Скопља. Велики избор домаће радиности.

Традиционални јесењи вашар одржан је прошле недеље у Краљеву. Према причању 90 годишњака из околине, вашар се одржава као дан када су у јесен трговци, прекупци и кирџије долазили у Краљеву ради пазара и после њега и лумповања, куповина стоке и жита, а бабе ради договора о удајама и свадбама. То се одражавало по старом календару 24 септембра, када се некад, данима путујућим воловским запрегама долазило на пространим ливадама иза шанџева, на месту да нашег споменика изгнулим ратницима, у центру Краљева.

Овогодишњи јесењи вашар по речима великог броја учесника из нашег и околних срезова је интересантан по томе што је био посећен као ретко када. Према проценама, само првог дана вашара у Краљеву је било преко 30.000 грађана из Краљева, околине, па чак и из удаљених срезова. Пазар је био одличан, рекли су у трговинској мрежи предузећа „29 новембар“, док су у „Ослобођењу“ истакли да је промет за три вашарска дана износио преко четири милиона динара. Угоститељство је такође имало пазара. Близу два ипо милиона дали су људи за тих три дана по кафанама. Посластичарнице, а и мензе биле су такође пуне. Како се запазило у продавницама се највише куповало текстила, посуђа, обуће, прехранбених и других артикала. Намештај се такође знатно куповао, као и гвођдарска роба.

Још увече, пре вашара улице и прилазни путеви на шериџерији су били пуни оних који су журили да нађу добро место за сутрашњи дан, као и они који су хтели да купе и продају, плашећи се кише. Преко 3.000 грла ситне и крупне стоке прошло је преко вага на пијаци и неколико стотина кола. Било је откупљивача стоке из Загреб, Београда, Херцег Новог, Горажде, Ниша, Смедерева, Лесковца, Скопља, са Космета и из околних срезова.

Добар и разнолик избор рукотворина домаће радиности изнели су Ко-

сметлице, док су Нишлије, Лесковчани, Смедеревци изашли са ситним домаћим потребама и украсима, одећом, обућом и народним везовима, а Врњачка Бања са традиционалном причаријом и успоменама рађеним у меком дрвету. — Сви, сви само задовољни вашаром у Краљеву, — рекли су нам — али замерамо пијачној Управи због малог вашарског простора, чекања и опромних редова код превода билета, ма да је рађено на више места.

Од игле, и коснице, разне грнчарије, тепиха, од цакова, одећа и народних ношњи до везова, воденичког камења и најдробнијих споменика, све је било на овом вашару по-

Искуства сточара

НЕГА СТОКЕ

Правилна исхрана и нега домаћих животиња су главни услови за одржавање и правилно коришћење стоке. Народ каже: „Крава се на уста музе“. Но, после исхране, тимарење стоке је најважнија хигијенска мера.

Слабије однегована стока постаје мање отпорна против оштрих утицаја и разних сточних болести. При томе треба имати у виду, да су домаће животиње приликом припитомљавања и увођења у привреду знатно отуђене од свог ранијег природног начина живота. Њихово тело постало је мање отворно, а тим више склоно разним обољењима.

Од слабо однеговане стоке имамо и слабу економску корист, ниску млечност, слаб принос вуне, меса, слабу радну способност итд. Нега домаће животиње води се углавном на негу коже и корита.

Кожа је важан орган животињског тела. Кроз њушљиве коже (поре) врши се дисање тј. излучивање разних штетних непотребних материја из тела. Кожа служи за заштиту од спољних утицаја и регулише топлоту тела. Када је температура ваздуха виша од температуре тела настаје испаравање влаге из тела кроз кожу (знојење). Крвни судови — капилари се шире. Ако је пек температура ваздуха нижа, капилари се у кожи стезу, те на тај начин спречавају испаравање из тела, чиме се чува температура животиње. Због тога се мора држати у чистоћи. Поремећајем рада коже долази до поремећаја осталих органа и до обољења.

Одржавање чистоће врши се четком и чепагијом, а преко лета треба купати стоку што чешће.

В. М.

Фоторепортер је забележио

ДРУШТВЕНА ИСХРАНА

Друштвеној исхрани радника све више се поклања пажње. То је брига свих — органа власти, подједнако као и управа предузећа и органа друштвеног управљања.

Фабрика вагона, предузеће „Каблар“ на осам радилишта, рудници: Бело Брдо и Јарандо и други имају организовану друштвену исхрану. У предузећу „Магнохром“, недавно је отворена менза. У сали за ручавање, за укусно постављеним столовима радници добијају добро припремљену храну.

Они не морају више да доносе од куће бајату и суву храну са недовољно калорија, која их не стаје скоро ништа јевтиније од добре и увек свеже хране. Са бољом исхраном радника појачава се и њихова физичка кондиција.

На слици: Радници „Магнохрома“ за време ручка.

УШЋЕ МЕЊА ИЗГЛЕД

После увођења комуналног система Ушће, које се до рата није много разликовало од других села, постало је центар општине. Поред задружног дома и неколико мањих станбених зграда подигнутих одмах после ослобођења, Ушће се није много израђивало. Последњих година Ушће се све више израђује.

Недавно је завршена зграда за здравствено станицу која је модерно опремљена и има рентген апарат. У здравственој станици смештена је и зубна станица. У току је довршење зграде за ветеринарску станицу. Од друге половине прошле године, упунава рудника подигла је чет станбених зграда са модерним једнособним и двособним становима. У изградњи су још две станбене зграде и управна зграда рудника у којој ће бити и купатило са другим пословним просторијама. Са станбеним зградама, чија је изградња у току, Ушће ће имати 40 нових стенова.

Народни одбор општине предузео је мере, да уз помоћ Секције за путеве, уреди пут првог реда кроз ово насеље. Кроз Ушће пролазе број

ни домаћи и срани туристи. Нешто би се морало предузети за удобан смештај и услуге пролазника, туриста, који се често задржавају у овом месту.

Ч Дрманац

Већи број радника „Магнохрома“ користило годишњи одмор у познатим летовалиштима

Преко 80 радника и службеника предузећа „Магнохром“ провело је годишњи одмор у Опатији, Врњачкој Бањи и на Гочу. Синдикална подружница овим радницима је дотирала прошле године сразмерно њиховим зарадама. Тако, радницима са приходима до 10.000 динара подружница је дотирала 80%, а радницима који су имали зараду 10 — 12.000 динара дотирани су трошкови у висини 70%. Са 60% дотирани су трошкови онима, који су примали зараду од 12 — 14.000 динара месечно. И.

КУЛТУРНИ ЖИВОТ — ШКОЛСТВО

ЛИКВИДАЦИЈА ИЛИ
ВРАЋАЊЕ У ЖИВОТ
АМАТЕРСКОГ ПОЗОРИШТА У ВРЊАЧКОЈ БАЊИ

Протекла је једна сезона издржења разноврсним културно забавним животом у Врњачкој Бањи.

Наступили су јесењи дани са прилично високим бројем посетилаца, али са смањеним могућностима за разна гостовања.

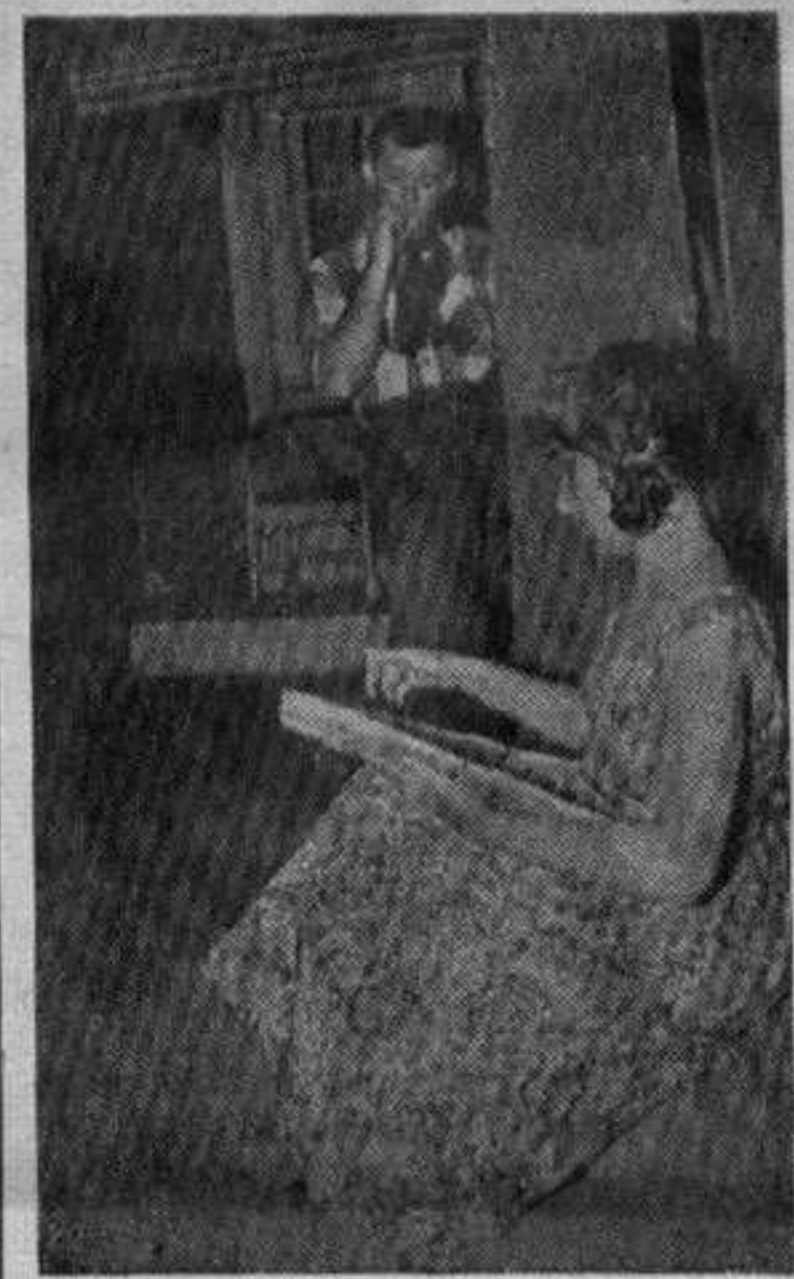
Није изненађујуће ако се и гости и мештани интересују за разлоге, због којих у току ове године ниједном нисмо видели плакате Градског аматерског позоришта, утолико прешто је ово позориште уживало солидан репутацију и још пре две године славило један редак успех — републичко првенство на такмичењу у оквиру Стеријине прославе. То нас је заинтересовало, те смо се обратили управнику позоришта Лазару Радуновићу.

— Биланс нашег рада, иако под тешким условима, рекао је друг Радуновић, био је позитиван што се одржавало у преко 150 претстава, које су веома похвално биле примљене. Рачунали смо да ће рад позоришта бити интензивнији после изградње нове позоришне сале, међутим баш после тога, сва наша настојања била су безуспешна. По речима другог Радуновића, сала је стављена на расположење само београдским и другим високо квалификованим позоришним трупама и ансамблима. Ово би имало још оправдања када је у питању главна бањска сезона, међутим и у данима када се осећа неопходна потреба да се забавни живот у Врњачкој Бањи употпуни, услови за коришћење сале скоро не постоје, поготово што је сада у позоришној сали смештен и биоскоп.

Колектив овог позоришта у своје време изуцао је на сва врата са предлозима који су били прихватљиви, али се стекао утисак да је код свих органа престало интересовање за живот аматерског позоришне уметности. Тако су чланови колектива, и поред велике жеље да наставе са радом, донели одлуку да се позориште расформира. То је било негде почетком пролећа ове године. Одлука колектива је саопштена Културно просветној заједници, одакле је од-

говорено да су преурадили, да то није плод зрелог размишљања и да се цела ствар још једном треба да стави пред све органе који су заинтересовани за живот Градског аматерског позоришта. Међутим, када је јула месеца заказан састанак колектива позоришта, на који су позвани како претставници КП заједнице, тако и претставници осталих организација, сем претставника НО одбора који није дошао, те је састанак морао да се откаже.

— Налазимо се у врло незавидној ситуацији, рекао је на крају друг Радуновић, али смо уверени, да би у случају повољног решења нашег питања, сви наши чланови поново прионули на посао, да би се наша позоришна трупа још више омасовила, и да бисмо за кратко време поново стекли па и превазишли досадашњи репутацију.

Сцена из летње романсе

ПРОДУЖЕНО ТАКМИЧЕЊЕ
ОСМОГОДИШЊИХ ШКОЛА

Због изузетно великог педагошког значаја ангажовања ученика у друштвено продуктивни рад — и дуго директне везе ових ученичких активности које су обухваћене пропозицијама такмичења, а у вези реферата школе и целокупног система образовања и васпитања. Завод за унапређење школства продужио је рок такмичења до краја новембра ове године.

Преостало време зато треба искористити до максимума у дотеривању многих радова који нису у протеклом периоду, било из којих разлога, завршени или успели. Суша је негативно деловала и на примаме садница, било у шуми или воћњаку као и дрворедима, па би засађивање требало извршити у јесењем року. Исто тако ово време се може искористити и за уређење школских дворишта у ограђивању, и стварању простора за цвећњаке, игралишта, стварање огледалнодемонстрационих наставнодошколских вртова, — а код осморазредних школа и на обради економије на кооперацији са здруженим организацијама.

Мишљење је, да не само из такмичарских, већ пре свега из педагошких тј. васпитних разлога треба учинити да све ове предузете акције буду изведене и извршене у потпуности и солидно, те да послуже као узор — рада у својој средини. Због тога преостало време треба до максимума искористити а резултате средити и објективно их приказати кроз извештаје које од 20. окт. м. треба десетодневном снати комисијама за такмичење које ће се формирати при Светима за просвету НОО-а.

Завод стоји на становишту да ниједна осморазредна школа не сме остати ван такмичења па ма било и у најзаосталијем крају наше Републике. Оне преба у овом периоду да се укључе и почну са радом на појединим активностима ва које достоје услови и могућности. На тај ће се начин ангажовати постепено и у сложеније акције за побољшање ра-

да школе, јер ће у будуће ове акције имати за претпоставку извршене активности овог такмичења и на њима ће се даље градити.

Као ново је и укључивање четвороразредних школа у такмичење с тим што се условно поставља подизање најмање 10 школских шума од по 1 хектара, засађивање дрвореда на путевима II и III класе у дужини од 30 километара; затим формирати 10 огледално-демонстрационих вртова и уређење школских дворишта и зграда. Ово се односи на цео срез, па задаци који нам престоје да их у овој етапи решимо морају да буду ствар не само школе и наставничког колектива већ и целе заједнице а на првом месту савета за просвету и школских одбора. Нарочито је важна помоћ у решавању добијања земљишта и садница као и потребног алата, што саме управе школа неће моћи да реше. За четвороразредне школе изостављена је само економија а све остале тачке такмичења без раднице, долазе у обзир.

Мишљења смо, да две школе треба да се укључе у такмичење нарочито по питању уређења школских зграда и дворишта, јер смо ту доста заостали, тако да нам нека дворишта и поред толиких дечијих руку личе на сметиште, живинарнике и свињце. Одмах би требало предузети све мере да дворишта постану вртови и игралишта користећи слободну активност ученика и укључујући се у такмичење. Већ имамо лепих примера за постигнуте резултате на овом пољу о чему ће бити речи касније.

Лепи резултати неће изостати само ако се покаже добра воља свих фактора и схватање опрошног педагошко-васпитног значаја самог такмичења.

Марковић

Кадрови решавају све: Пољопривредна школа

КЊИЖЕВНО ВЕЧЕ

Прохрана и веома лепа села, али скоро празна. Четрдесет... и један... и два... и пет... и седам. Гледамо у врата: ваљда ће још ко доћи — да причекамо, и чекамо — нико више. И књижевници чекају, гледајући по сали и одмахујући главом. Порађамо да им је криво што је позната посета.

Неко из разређене публике рече: „Да почнемо или да се иде“.

Почиње ипак. Чита се, гажљиво се слуша.

По завршетку усрутни коментари: „Свиђају ми се песме Цесарића“. „Да, има их лепих. Но, иако осредње по мислима, осећањима и уметничком изразу, имају једну основну врлину — свакоме су јасне“. „Он се креће утабанним песничким путевима, па је некако старомодан, понекад и празнореторичан“. „Па ипак: његове песме су занимљиве...“

„А Чиплић? веома причање у облику песме. Непесничка реторика. Много, занста, речи“. Отуда: ведеду, идеду... То је и умањило вредност песама“. „Занста“. „Ни песма ни прича. Као нека врста есеја“. „Тако некако“.

„Черкез?“. „Потсећа помало на Је сењина, помало на В. Рајића“. „Нешто меланхолично, сетно, тужбаличко“. „Свиђа ми се због лиризма спонтаности“. „Да, Да, кад то не би било већ познато и давно речено“. „Нема ништа што давно није речено. Свар није у томе, него у осредњој вредности песама“. „Ала и ти...“

„Е Краљ је модерниста. Факат“. „...или хоће такав да буде. Он је млад. Има код њега понешто у форми класичног начина изражавања, а понешто у духу модернизма. Још ненађен свој пут“. „Звучи и сувине

лепо, па је стога сумњиво да је стварно лепо“. „Лепо је јер ми се свиђа“.

„Онај одломак из романа С. Дракула потсећа ме на ђачке радове“. „Без живописности и конкретности“. „...и без живописности“.

Дакле, колико људи — толико скоро и укуса.

ПОВОДОМ „МЕСЕЦ ДАНА КЊИГЕ“
ПРОДАЈНА ИЗЛОЖБА

Као прошле и ове године, у оквиру акције „Месец дана књиге“, Савез библиотека и организација за ширење књиге у сарадњи са књижарама нашег града, организује продајну изложбу књига.

На састанку у Трговинској комори, између пословођа књижара, претставника Коморе и Савеза библиотека и организација за ширење књиге, одлучено је да се продајна изложба организује у времену од 21 до 26 октобра т. г. у просторији Народне библиотеке у Краљеву. На изложби ће књижаре учествовати са расположивим фондом књига у продајницама. Књигама ће бити снижена продајна цена од 10—30%.

Продајна изложба књига која је одржана прошле године оцењена је као врло критична и успела, па се очекује да ће и ове године бити један од најзначајнијих облика акције „Месец дана књиге“.

Пишу нам...

СВЕ ЧЕШЋИ САОБРАЋАЈНИ
ПРЕКРШАЈИ

Све чешћи саобраћајни прекршаји, безобзирност возача, рушење реда и безбедности од једног дела несавесних грађана стварају не само ружну слику, већ доводе и животе многих у опасност. Познато је да камиони предузећа „Каблар“, а за њима, као најизразитији и камиони техничке секције за путеве из Крагујевца праве вратоломне журњава градским улицама.

Улице: Олге Јовичић, Кидричева и Карађорђева су пролазе кратке трачке писте за журњава од 50, па и 60 километара. И докле тако? Без осећаја поред школе, где често деца вршиште и падају преко плочника затутње протонци остављајући за собом траг дима и прашице. У Кидричевој и Карађорђевој улици стање је још горе, а оправдани приговори саобраћајној милицији и органима општине од стотине грађана су умесни. Станите на пут обесним, дрским, безобразним возачима моторних возила су свакодневне молбе родитеља који шаљу децу у школу.

Трба имати у виду да је у Краљеву за последњих година дана било преко педесет саобраћајних већих прекршаја и неколико смртних случаја.

П. З.

НЕОДГОВОРНОСТ ИЛИ...

Од пријатеља у Чачку, преко железнице, стигла ми је пошиљка парадаја 11-IX 1958 године. Истог дана када сам отишао да подигнем пошиљку, добио сам разбивен сандук и упропашћен парадајз. На моје регованање, службеник који је радио на издавању пошиљки, само је слегао раменима одговоривши ми:

— Ако ти се не свиђа не мораш носити. Можеш уложити жалбу. Кроз шест месеци добићеш решење да ли ће ти се платити или не. То се не би десило, него данас је био вашар у Чачку па је у возу била страшна лужња. Да си само видео колико је било разбијених тајби са шљивама? Шта ћеш гуђави.

Да не би чекао шест месеци на решења узео сам разбијен сандук (парадајзом, од којег сам узгред буди речено, искористио само једну трећину).

Не ради се о материјалној штети, која ми је у овом случају причинена а која је уосталом релативно мала. Питам се само докле ће тако деликатну и одговорну дужност око отпреме и транспорта робе железницом, вршити овако неодговорно и недовољно савесни људи, наносећи материјалну штету онима који имају право поверења у Југословенске железнице.

Пантелија БУРИЋ
тех. пред. „Каблар“ Краљево

Колона насмејаних...

у Рибнички борјак. Заједнички дору чак и онда... хеј, хај, журњава, игре, скакања, љуљања, клацкања, песме, тако цело пре подне.

Ного су већ уморне. Ено, оне најмлађе сале, кучу, још би играле, скакале, али су уморне. Не, нико, ко то каже? Одет устају. Кратак предак и поново игра, а око 14 часова по-

други пут тог лепог јесењег дана у ред. Два по два и дугом колоном, дужом него када се долазило у Рибничку у иде се према Краљеву, весело, бучно у причи и песми.

У дечијој машти остала је једна лепа, незаборавна, трајна успомена на први излет првих ђачких дана.

З. П.

...И РАЗИГРАНИХ

ЗАПАЖАЊА

Понешто о понечему

Није редак овакав разговор: — Скоро свако ноћ, најчешће предзору, заурлају пси око наше куће, као да вукови наспу на њих. Ја стрекнем и разбудим се. Каткад ми дете врисне, уплашено, скоро избезумљено, па не могу задуго да га смирим и уведем у сан. Како и да се не уплаши кад те овчарске псине крупно залају, зачијучу, завијају и створе урнебесну галаму да се град ори!

Каткад се покољу испод самог прозора око неке кости, и расане целу кућу. И нико више нема сна на очи.

— И скоро свако ноћ дете ми се разбуди и уплаши да не знам како ћу га смрити. У овој нашој станбе нијој колонији пси се толико острвили, па нам ноћ мира не дају. Као да смо сред неког села где вуци ју ришају на торове које пси чувају и бране.

Једне ноћи кренем на железничку станицу, а оно око мене заурла чопор паса, и био сам принуђен да из растерујем каменицама. Тако пси луталице ремете ноћни мир и уносе страх међу децу. Сви се слажу у једном: требало би некако ликвидирати псеће чопоре у граду.

Сунчано и топло јесење јутро. Идем улицом на посао. Чистачи бришу улицу. Прашина се узвицала и пресијава се на сунцу. Не могу од ње да прођем. Бежим час на једну час на другу страну, али ме она ипак стиже. Питам се: зар не може да се то чисти раније? Ипак може. У неким градовима улице се чисте ноћу или пред саму зору.

ЛОВ И РИБОЛОВ

Будимир Николић из Опданића ма да веома стар активан је ловац. Он сада има 85 година али редовно сваке недеље са својим млађим другом виша иде у лов. И што је најинтересантније наочари му нису потребне и врло ретко се враћа из лова без зеца.

ИЗГРАДЊА ХРАНИЛИШТА

Скреће се пажња ловачким друштвима да најкасније до краја месеца октобра т. г. изграде хранилишта за дивљач.

Хранилишта треба подизати на за то погодним местима и извршити задужења ловаца који ће вршити прехрану у зимским месецима.

Сресми ловачки савез

КРАТКЕ ВЕСТИ

— Секретаријат за унутрашње послове НО среза позива ловце који нису подигли оружне лиценце да то учине одмах.

— Ловачко друштво Краљево направило је придружбе за полагање ловачких испита.

— Позивају се ловачка друштва да доставе требовања за цијановодни ампуле за тровање лисица. Требовања треба доставити СЛС Краљево најкасније до 20 овог месеца.

Затим, ово чишћење улица „насуво“, то је само премештање прашине с једног места на друго, или на леђа и главе пролазника. Лоша слика, а уз то врло је штетна и по здравље.

Кад је, пре неколико дана, падала обилна киша, помислио сам: како би сада било лепо, користити кишу, метлом очистити и просто опрати улицу, па да сва прљавштина оде са водом. Било би то корисније него стотину чишћења на „суво“.

Камниони јуре кроз град. Чини ти се: то је највећа брзина. Можда и није највећа, јер може и брже. А моторицикли, свакако, још су бржи. То је донекле и разумљиво, јер се треба приказати улици у свој својој брзини и журишу. Та врста возила претставља као неку врсту параде, смелости „излога“ и слично.

И тако ова возила јуре као на некој трци, само са овом разликом: на стварној трци обезбеђен је терен, а овде — нека се свако сналази како зна и може.

И зато, познато је, долази понекад до немилних последица.

Возачи, свакако, познају прописе који одређују брзину возње кроз град. Познају, али се најчешће тога не придржавају.

А кад се деси нека несрећа, онда је све касно. А шта онда? Омет се наставља, углавном по старом: вози се непрописном брзином.

Зато би оваквој возњи требало једном стати на крају.

Лакше је увек отклонити узроке једне штетне појаве него њене последице. Не само лакше него и корисније.

Дописи читалаца

Сиремише нове новчанице

Догађа се на железничкој станици у Рашкој

Време: сваког дана. Путник: Молња вас једну карту до Београд!

Благајник: Имате ли другу новчаницу?

Путник: Немам. Зар ова не вреди?

Благајник: Оштећена је.

Путник: Немам другу. Воз тек што није стигао.

Благајник: Молим вас удаљите се. Идемо даље.

Путник погледа новчаницу. Потпуно исправна.

Ипак отпутовао је. Пожурно је у станици бифе, разменио је „оштећену“ новчаницу и купио карту.

А да није станичног бифеа?

Због тога на благајну Железничке станице у Рашкој носите само потпуно нове новчанице. Н. С.

САМАИЛСКИ ЂАЦИ ПАЗИТЕ

На имању Војина Руменића из Самила, испан је бунар дубине 4 до 5 метара поред кога пролази пешачка стаза. Стаза је веома прометна и њоме најчешће пролазе ђаци који иду у школу. Бунар је неограђен и са накупљањем зимских дана попуниће се водом, те ће претстављати велику опасност за децу, а и за старије нарочито када се пролази поред њега ноћу.

Молба родитеља, да затрпа или ограда бунар није помогла. Очекује се да и надлежни нешто предузму у овом смислу. Р. К.

Учествујете ли на нашем наградном конкурс за причу.

— Бане Жупац, Врњачка Бања. На свим теренима стање је добро. Почетак лова на зеца у свим друштвима свечано је прослављен.

Ловци ловачког друштва Баљевац лов су отворили у Јованичкој Бањи, док је лов на зеца у другим друштвима био отворен на више места.

ФАЗАН НИЈЕ ШТЋТАН

Одмах по насељавању фазана у нашим селима укорењило се једно потпуно неправилно мишљење. Наиме људи верују да је он велика штеточина и да нарочито уништава житарице.

На основу научних испитивања који су вршени на терену установљено је да се храна фазана састоји од 70% семена штетних коровских биљака, 20% разних штетних инсеката и пужева, 5% песка и каменчића и свега 5% семена корисних биљака и житарица.

Због необичне лепоте фазан претставља украс за наше шуме а такође је користан у првом реду за пољопривреду. Несавесним лицима не би требало дозволити да га уништавају. Напротив њему би требало омогућити прехрану преко зиме, када он обично услед глади постаје плен разних грабљивица.

Катић С. Драгомир

Претседник Ловачког савеза НРС — Александар Шевич недавно је обишао наша ловишта и интересовао се за стање дивљачи у њима.

Друштвена хроника

СЕЛО И ГРАД

„У фабрикама се осећа прилишак новозапослених радника који су једном ногом у фабрици а другом у селу. Они, уместо да црпе се пољопривредне класе у села, раде обрнуто. Пољопривредне класе уноссе у наше фабрике“

Франц Лескошек, „Борба“, 7-Х-1958

На седници радничког савета једног трговинског предузећа расправљало се, између осталог, и о отварању нове текстилне продавнице. Наиме, у новоподигнутој згради у центру града, предузеће је добило нов локал са паркетом, неонским светиљкама, укуским намештајем и широким изложима.

— Задржаћемо и стару продавницу, инсистирао је један члан савета.

— Зашто? питали су други.

— Код нас сељаци највише купују робу и ја верујем кад виде како је уређена нова продавница тешко ће се ко од њих усудити да уђе у њу.

— Ни мање ни више, по мишљењу овог члана савета, предузеће би требало да има две врсте продавница — за људе из града и за људе из села!

Раднички савет одбацио је овај предлог. Органи радничког самоуправања и не само они, свакодневно се сусрећу са таквим схватањима и боре се против њих.

Људи са села често долазе у наша предузећа. Неки од њих дуго, врло дуго, носе гуњу и гумене опанке. Други се лакше прилагођавају бар по спољашњем изгледу. Од првих зарада или на кредит купе оде ло, мантил, ципеле, машну (и нека купују, то је добро) и неки сматрају да је то довољно да се покаже како су раскинули са селом. Накалост није тако. Ситнопоседничка схватања, примитивизам, навике села не одбацује се гуњом. То се осећа у свакодневном раду.

А како такви радници — сељаци делују у свом селу.

Претежно код својих кућа, они и даље остају сељаци. Враћајући се са посла, иако уморни, прихватају се радова на пољу. Понекад, за време сезоне пољопривредних радова, раде и по 16 часова дневно. То слама, исцрпљује. Ефекат рада у предузећима опада а боловања су врло честа.

Што се тиче схватања мало њих отскачу од осталих у селу, мало њих преносе политику радничке класе.

Да ли у том правцу може нешто да се измени?

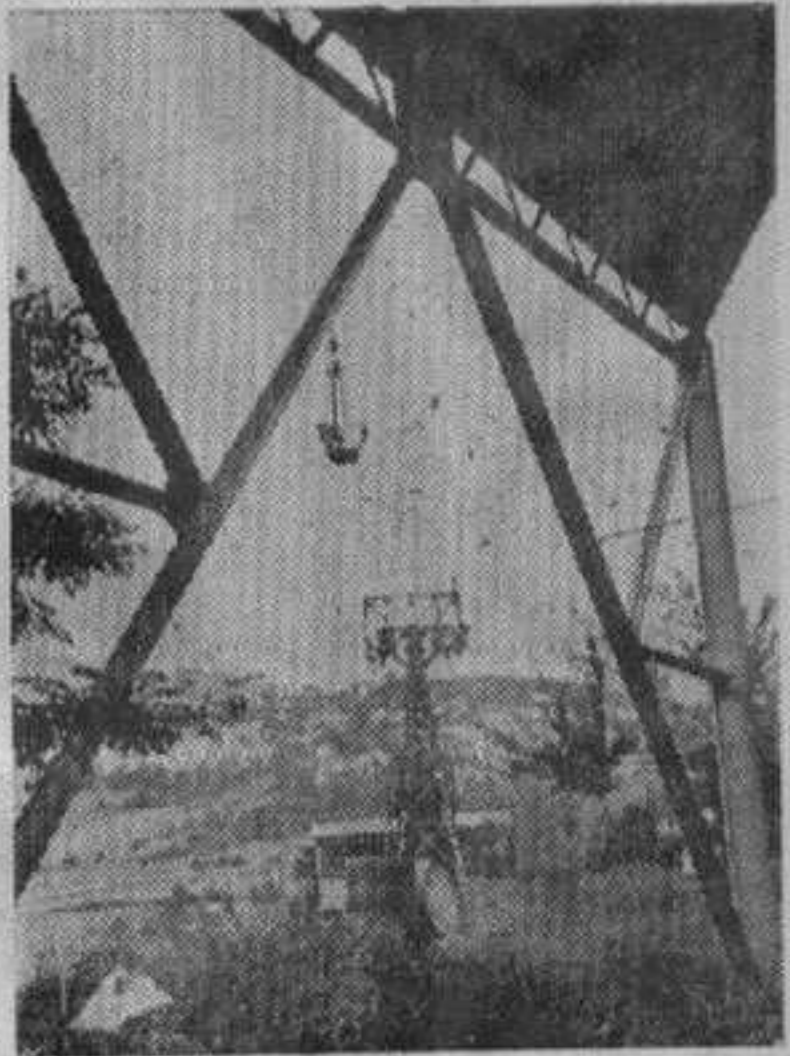
Може.

Сада је у јеку уговарање производа путем кооперације између задруга и индивидуалних произвођача.

Радници — сељаци у том правцу могу много да допринесу. И неки то раде. Земљорадничка задруга у Рудници нашла је код њих на разумевање и помоћ. Они су својим родитељима или робацима у селима први објашњавали предност, оправданост и нужност нових мера у пољопривреди. Овај допринос разумљиво, био би још већи када би се свидикалне организације озбиљније позабавиле овим радом. То би утицало да се кооперација брже и потпуније развија.

Корист ће бити двострука. Таква радио могућине и да се радници — сељаци брже ослобађају старих навика и ситнопоседничких схватања.

Н. С.

Усрех риболоваца

На шаранском мрестилишту Удружења спортских риболоваца у Краљеви у прошлој недељи било је веома живо. Поред риболоваца који су дошли да изврше вађење и пребацивање шаранских млађа и оних који су били ту да је преузму за рана удружења и установе, нашао се и приличан број оних које је ова акција заинтересовала.

Већ неколико година удружења риболоваца из Краљева нарочито је активно на порибљавању наших река. Поред значајних успеха на порибљавању пастрике (саламонидних) вода, удружење је у потпуности успело да редовним порибљавањем број шарана у Морави повећа до те мере да његов лов више не претставља никакву реткост.

Овогодишњи мрест шарана био је више него задовољавајући. Они који су били присутни могли су се у то уверити. Према процени у мрестишту је поред шаранских матица било преко 100.000 млађа. Удружење је В. П. 3482, Удружење риболоваца у Ушћу, секцијама риболоваца у Врби и Витановцу, осмогодишњим школама у Горачићима и Милатовцу дало бесплатно 40.000 ком. шаранске млађи.

Око 10.000 ком. шаранске млађи пуштено је у Мораву у циљу порибљавања.

Поред ових успеха удружење је имало успеха и у децентрализацији и формирању секција. Новоформиране секције у Врби и Витановцу показале су пуно интересовање за порибљавање и спречавање лова. И надлежни народни одбори изразили су спремност да им у свему пруже потребну помоћ.

У току месеца пустиће се у малом мрестилишту матице смућа. То ће бити нов допринос богатству наших вода.

Изненадна смрт после лепо проведене вечери

Двадесетогодишњи свршени ученик Индустриске школе, Милорад Раковић из Врњачке Бање, изненада је умро.

Миран и увек са благим осмехом на лицу, он је и те вечери са својим друговима после завршеног биеокопа отишао у оближњу посластичарницу, појео један сладолед и углутио се кући, весело и безбрижно разговарајући о догађајима протеклог дана. Наједном је осетио јаке болове стомаку и почео да се преврља. Другови су га пренели на оближњу клинику у парку и отрчали по лекара.

Пола часа касније пренет је болници, но све је било касно. Један млади живот се угасио, остављајући изненађене другове пред вратима болнице, који у све то нису могли да верују.

Постоје разне претпоставке, међу тим највероватније је да је несрећни Раковић жртва тешког срчаног обољења.

НЕДЕЉА МУЗЕЈА

Сваке године у времену од 13 до 19 октобра траје „Недеља музеја“. Ова прослава има за циљ да свестрано пропагира и активира музејски рад и да најшире масе упозна са њиховом научном, културном и естетском улогом.

Посетиоци музеја у Краљеви, између осталог, моћи ће да разгледају збирке НОБ-а, I и II српског устанка, Балканског и Првог светског рата.

У току „Недеље музеја“ посета је бесплатна.

МАЛИ ОГЛАСИ

НАБЕНЕ су једне наочари са кожним футролом. — Упитати у Радацији.

ОДРИЧЕМ се свој сина Милорада. Дугове које учини на моје име не признајем. — Милован Ђорђевић Милатовић.

СПОРТ

КРАГУЈЕВАЧКА
ФУТБАЛСКА
ЗОНА

НЕМИНОВАН ПОРАЗ

Таково 3 Слога 2

Са десет играча (1), а без Стефановића, Костантиновића, Димитријевића, Јевтића, Соколовића и Милића и са болесним Петровићем и повређеним Теодоровићем и Чукуром, Слога је сасвим заслужено оставила два бода у Милановцу. Чињеницу неми-

новног пораза потврђује и то што је Слога морала да наступи са Тошићем и М. Стефановићем (први више од годину дана није играо а други већ неколико месеци не тренира).

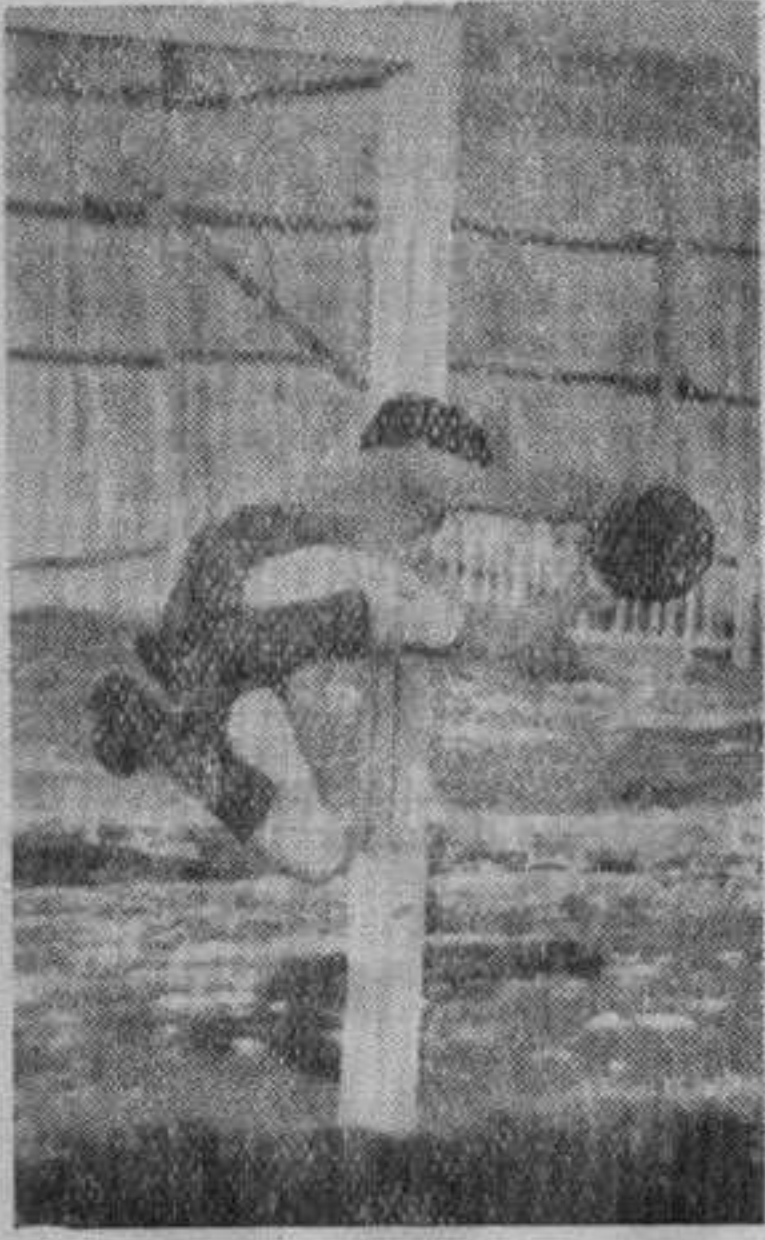
Бројнија екипа Такова лако је о-свајала терен и стварала ситуације за гол од којих је три и реализовала, што је и било довољно за победу. — Са четири нападача Слога је ређе долазила до противничког гола али су зато њени напади били опаснији.

У првом полувремени и поред поменутих чињеница Слога је могла да заврши полувреме у своју корист. Још у самом почетку Тошић је био „кратак“ за једну лопту упућену у празно. Средњом полувремени Дишевић је у противнападу продрио. У најповољнијем тренутку био је покосен али судија није казнио прекршај. Домаћи су тек при крају полувремена постигли погодак. У наставку игре они су још два пута са-владали Боковића а Слога је при крају утакмице са два поготка дове-ли победу Такова у питање. Ипак је било касније касно за већи успех.

У тиму Такова најбољи су били центархалф и лево крило а код Слоге Боковић и Врба.

Краљево: ССШ — ЕПС 2:1 — при-јатељска фудбалска утакмица изме-ђу других година Средња. Економ-ске и Средње пољопривредне школе, завршила се заслуженом победом фудбалера ЕСП. Судија слаб.

Р. С.

БИЋЕ И БОЉЕ: Боковић

КРАЉЕВАЧКИ ПОТСАВЕЗ — Први разред

ИЗНЕНАЂЕЊА

Седмо коло Првог разреда Краљевачког фудбалског потса-веза обиловало је изненађењима и грубостима. Фаворити Гоч, Ло-комотива, Рас и Младост доживели су у сусретима са својим про-тивницима неугодна изненађења. Последњи са табеле одузео је бод водећој екипи, што је исто учинио и Бана узевши усред Кра-љево Локомотиви драгоцен бод. Мало је требало па да краљевачки жлезничари остану и без њега. Рас је сасвим разочарао. Ова сим-патична екипа убедљиво је поражена у Матарушкој Бањи и скоро отпаде из борбе за јесењег првака. Ваздухопловци који преже-љавају озбиљну кризу оставили су бодове у Баљевцу. Истина они су поднели жалбу наводећи материјалне повреде правила али то ипак не може да поправи много свој положај на табели. Једино је без изненађења протекло сусрет у Рацкој између Ватрогасца и Будућности. Рашчани су сигурно победили. На табели и даље води Гоч док зачеље сигурно чува Хајдук.

РЕЗУЛТАТИ: Краљево: Локомотива — Бана 3:3; Јарчујак: Хајдук — Гоч 1:1; Матарушка Бања: Ц. Звезда — Рас 4:1; Баље-вац: Рудар — Младост 2:1; Рашка: Ватрогасца — Будућност 5:3. Слободан Магнотрох.

КО ЈЕ ПРВАК? Хајдук (Ј)

Више о њима

Редовно пратимо „Ибарске ново-сти“, а преко њих извештаје наших корисника са фудбалских терена. Ми смо да је неправилно што се мало, сасвим мало, у листу поклања пажње клубовима I и II групе Краљевачког потсавеза. Наиме, ради се о доношењу табеле поменутих клубо-ва и извештај са одиграних утакми-ца. Обично се за I и II групу пише распоред одигравања утакмица иду-ћег кола и резултати одиграних ута-кмица, док се за I разред пише све опширно: Колико је гледалаца било, састави тимова, ко је постигао голове, редослед на табели и цео ток утакмица. Поред тога излазе раз-не фотографије играча I разреда, док нигде не видимо неку фотогра-фију из I и II групе. Можда са исти-ма не располажете, али бар можете да истакнете табелу групе. Више лу-та смо разлућени кад видимо да не-ма чак ни табели, акамоли извешта-ја са утакмица.

Молимо Вас да убудуће скратите извештаје за I разред, како би оста-ло места и за друге клубове, јер не видимо неку битну разлику, пошто су и једни и други чланови Потса-веза.

Филиповић и Томовић
служ. фабрике вагона

МАЛИ ОГЛАСИ

ОДРИЧЕМ се жене Миље. Дугове учињене на моје име не признајем. Драгутин Радичевић — Сирча.

ОДРИЧЕМ се жене Бранке. Дугове учињене на моје име не признајем. Гољић Божидар — Отроци

ОДРИЧЕМ се сина Живомира. Ду-гове учињене на моје име не при-знајем. — Љубица Николић, Грачац.

ПРОДАЈЕМ кућу или стан у ули-ци Цара Лазара бр. 5. Упитати Ива-ковић Босу, Цара Душана бр. 18.

БОКС

МЛАДОСТ-БЕОГРАД 13:5

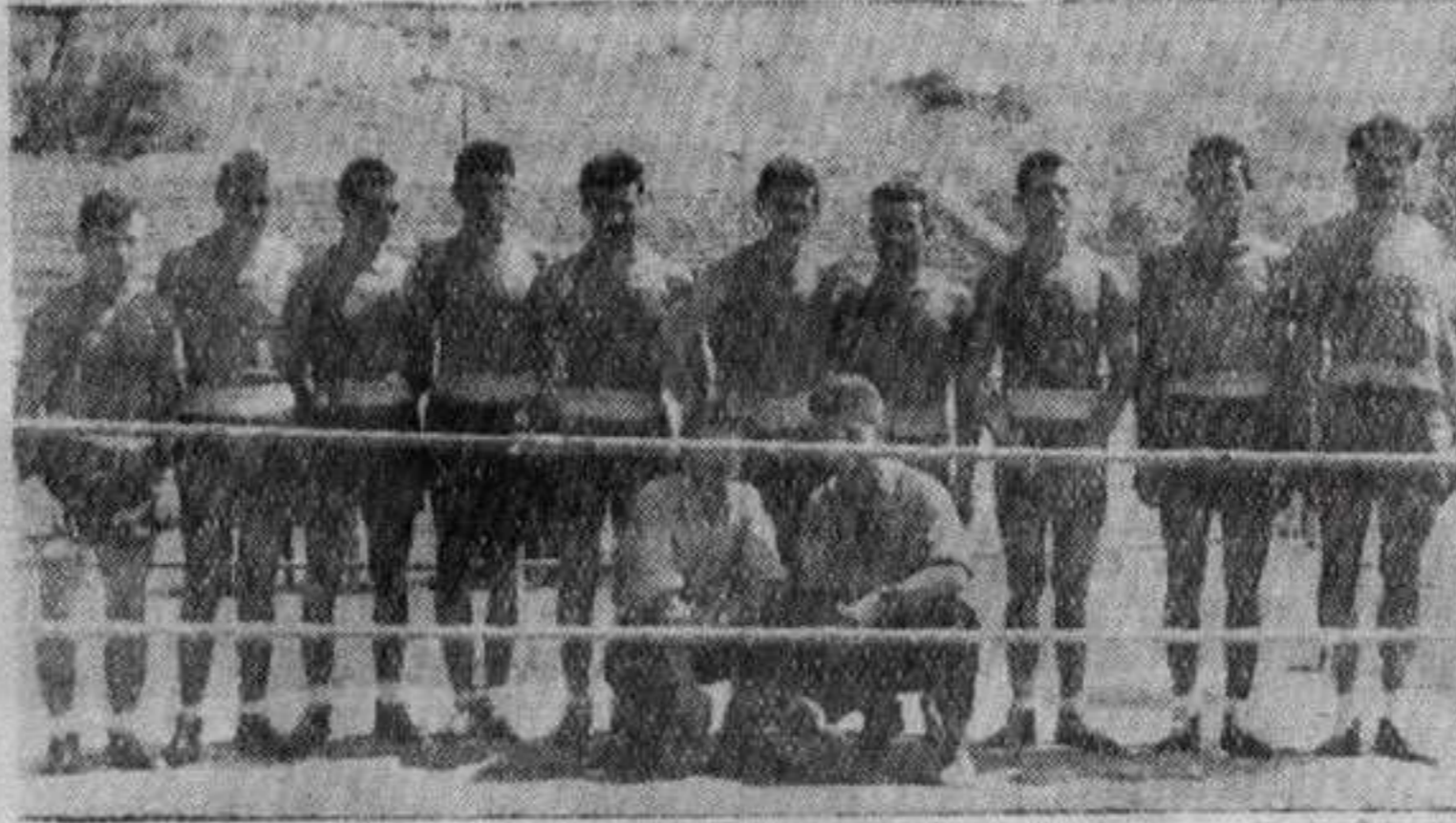
Бокс је повратио своју публику. Сасвим оправдано. Екипа Младости из сусрета у сусрет сви је боља и ређа победе. Екипа Београда, првак београдског потсавеза у комплетном саставу, који је пре кратког времена победио прву екипу Црвене Звезде, напустио је краљевачки ринг убедљиво поражен.

Стојановић у мува категорији, већ после неколико серија, дигао је ста-дион на ноге. Његов противник на-

Млади Ђосић успео је да отклони многе недостатке које је раније ис-пољшавао. Његов снажан и увежбан ударац сигурно делује. То је најбо-ље осетио његов противник Борђе вић, који је у другој рунди пао као покосен муњевитим директом.

И остале борбе по квалитету биле су на висини.

Меч је успешно водио Љ. Крсто-вић из Краљева.

РЕНЕСАНСА: — Б. К. Младост

ко три килограма тежи, није имао снаге и iscrпљен предао је борбу у другој рунди.

Кнежевић је славно седму узастоп-ну победу у овој години и поново о-својио симпатије публике.

Меч у полусредњој категорији о-чекивао се са посебним интересова-њем. Рукавице су укретили Дробња-ковић и Марковић, који је скоро ту-као „златну рукавицу“ Марића. Ме-ђутим очекивање није испуњено, приказан је слаб и нечист бокс.

ТЕХНИЧКИ РЕЗУЛТАТИ

Стојановић — Матић 2:0 ТКО II р.
Бојовић — Јелачић 0:2 ТКО I
Васиљевић—Вулићевић 0:2 претдо.
Јовановић Стојановић 2:0 ППБ
Сретовић — Манојловић, дискв.
због неатног бокса
Дробњаковић — Марковић 1:1
Ђосић — Борђевић 2:0 ТКО II р.
Димитријевић добио без борбе
Лекић — Митровић 2:0.
Б. АНЂЕЛКОВИЋ

I РАЗРЕД

ФАВОРИТИ ПОБЕЂУЈУ

Шесто коло II разреда у обе гру-пе КПФ разликује се од претходних по прљавој и грубој игри на већини утакмица, па су судије имале пуне руке посла. Нечувен догађај одиграо се у Витковцу где је председник Шумадије из Шумарица пре утакми-це посвао и вређао судију а за вре-ме игре, незадовољан вођством про-тивника, возио бицикл кроз играли-ште. После завршене утакмице суди-ја је отишао по одело и бицикл (а ово је оставио код играча Шумади-је) и тамо доживе још једно непри-јатно изненађење. Наиме гуме на бициклу биле су му ивичене ножем. Овај поступак баца ружну сенку на гостопримство вођства пута Шумари-чана.

Иначе изненађења није било. Фа-ворити побеђују. Ниједан сусрет ни-је завршен поделом бодова, што јас-но указује на решеност екипа да играју на победу. Примећују се да се изједначене борбе воде у II гру-пи, где разлика између првог и по-следњег на табели износи свега ше-ст бодова. У I групи Морава и Зана-тлија ни после овог нису изашли са терена поражени.

Прва група други разред

Резултати: Рибница: Карађорђе—Напредак одложено; Краљево: Зана-тлија — Гружа (В) 2:1; Ушће: Рад-ник — Морава (С) 2:3; Витковац: Ласта — Шумадија (Ш) 6:3; Пече-ног: Пролетер — ЧСК (Ч) 1:2; Зана-тлија — Гружа 2:1 — Занатлија је заслужено освојио бодове. Гости су се врло срчано борили, али су по-казали у неколико махова да се ни-су у потпуности упознали са прави-лима игре.

Радник — Морава 2:3 — Водећи на табели је као гост имао врло те-жак посао и после упорне борбе чи-тавим током игре заслужено однео оба бода. Судија је овај сусрет во-дио одлично.

Ласта — Шумадија 6:3 — Гости су читаву утакмицу играли са 8 иг-рача где су морали да помекну пред бројнијим домаћинима. Нарочито се истакло центарфор домаћих, који је постигао пет голова.

Пролетер — ЧСК 1:2 — У просеч-ној игри гости су заслужено освоји-ли оба бода. Домаћи су изашли са 9 играча и то им се осветило. Поје-динци су се на можда неопознати неспортски, те је судија искључио једног играча Пролетера. Организа-ција утакмица врло лоша.

Табела има следећи изглед:

1. Морава (1)	6 5 1 0 26: 7 11
2. Занатлија (3)	6 4 2 0 17: 7 10
3. Гружа (2)	6 3 2 1 11: 4 8
4. Карађорђе (4)	5 3 0 2 12: 7 6
5. Напредак (5)	5 2 2 1 17:13 6
6. Радник (6)	6 2 1 3 15:15 5
7. Ласта (7)	6 2 1 3 18:19 5
8. ЧСК (8)	6 2 1 3 6:25 5
9. Пролетер (9)	6 1 0 5 8:18 2
10. Шумадија (10)	6 0 0 6 7:22 0

Друга група други разред

Резултати: Опланићи: Младост — Напредак (Д.Г.) 3:0; Ново Село: Ра-сина — Борац (А) 0:3; Врба: Млади борац — Полет (П) 1:3; Мрсаћ; Мо-рава Рајовац (О) 4:1; Лаћевци: Цр-вена застава — Жича 0:1.

Табела има следећи изглед:

1. Младост (1)	6 4 1 1 23: 8 9
2. Жича (2)	6 4 1 1 16:10 9
3. Полет (3)	6 4 1 1 13:11 9
4. Борац (4)	6 3 2 1 14: 8 8
5. Напредак (5)	6 2 1 3 13:15 5
6. Морава (10)	6 2 1 3 8:10 5
7. М. борац (6)	6 2 0 4 17:17 4
8. Ц. застава (7)	6 2 0 4 8:12 4
9. Расина (8)	6 2 0 4 11:23 4
10. Рајовац (9)	6 1 1 4 15:24 3

Комисија за васпитање и отка-зивање радног односа ДРВНОГ КОМБИНАТА „ЈАСЕН“ у Краље-ву, расписује:

КОНКУРС

ЗА ШЕФА ПРИВРЕДНО—РАЧУНСКОГ СЕКТОРА

УСЛОВИ: Економски факултет или средња економска школа са најмање пет година праксе, или не-потпуна средња школа са десет го-дина праксе. Плата по тариф. прав. Моље са подацима о досадаш-њем запослењу доставити наслово најдаље до 31 октобра 1958 год.

Хигијенски завод у Краљеву

Расписује:

КОНКУРС

За I здравственог техничара (фар-мацеутског техничара) за радно ме-сто у хемиској лабораторији са завршеном средње-медицинском шко-лом.

Моље се примају до 31-X-1958 г.

КОМЕНТАР

ЗАШТО ТАКО?

Наша учестана јављања преко ру-брике „Коментари“ имају за циљ да истакну неке значајне спортске мо-менте, као и лоше и добре стране наших спортиста. Последњим комен-таром желели смо да подвучемо зна-чај одговорности краљевачких спор-тиста у тренутку када се указала нај-лепша прилика да се учини значај-на прекретница ка новој афирмаци-ји и новим успесима. Нажалост све-га неколико дана касније неки мла-дићи — спортисти својим ставом до-вели су углед свога клуба у питање. Наиме, ни мање ни више него шест играча није се одазвало позиву да путује са клубом. Тај њихов посту-пак довео је руководиоце клуба у ситуацију да откаже обавезан одла-зак екипе у оближње место.

Док су се младички пребројавали, тројица старијих чланова који су би-ли обавезни да помогну својим дру-говима, једноставно су одбили да путују иако су видели да нема дово-љан број играча. У последњем тре-нутку најпаша је сасвим случајно је-дан члан који већ две године није играо и један који неколико месеци није долазио на игралиште. Они су видели ситуацију иако неприпре-мљени поšli на пут и ишли. То и-пак није било довољно. Краљевчани су на терен испрчали са десет игра-ча од којих је поред поменутих не-спремних играча један играо иако је добио напад слепог црева, један са шивелом пуном врви и још један са повређеним мишићем. Скоро је било жалосно како је изгледао тај сусрет два бројно неравноправних противника, а да не истичемо коли-ко је симпатичне и гостољубиве до-маћине изненадило и разочарало што ни у имали прилике да виде компле-тну екипу гостију према којој има-ју пуно симпатије.

Зашто је до овога морало доћи нека прво промисле они који су за-то надлежни, а после тога нека се и неодговорни чланови потсете да су својим поступком нанели срамоту клубу.

БИОСКОП СУТЈЕСКА

Од 17—21 октобра:
„Жервез“
Француски филм. У гл. улози Ма-рија Шел.

Од 21—23 октобра:
„Роб Рој“
Амерички филм у боји. У гл. ул. Рихад Тод и Глени Џен.

БИОСКОП „РИБНИЦА“
Од 17—20 октобра:
„Љубав се смеши“

БИОСКОП РАДНИЧКИ УНИВЕРЗИТЕТ
„Смрт на друму“

Амерички филм.
(17 октобра у Жичи, 18 октобра у Обрви, 19 октобра у Витанов-цу и 20 октобра у Краљеву). У селима сале задружног дома са почетком у 19 часова. У Краље-ву сала позоришта са почетком у 20 часова.

„Зов дивљине“
Амерички филм.
(23 октобра у Лаћевцима у сали задружног дома са почетком у 19 часова).

АМАТЕРСКО ПОЗОРИШТЕ
18 октобра у сали позоришта по-четак у 20 часова.
Летња романа (НИК—НИК)
Драма од Вилијама Џина.
ДЕЖУРНА АПОТЕКА
Од 18—25 отобра:
„Црвени крст“
Улица Хајдук Вељкова бр. 1.

Ауто-мото друштво у Краљеву, за одржавање наставе на курсевима за шофере-аматере.

Расписује:

КОНКУРС

За хонорарне наставнике:
1. Познавање и одржавање мото-рих возила,
2. Регулација и безбедност саобраћаја,
3. Технологија ауто-материјала,
4. Практична обука-вожња,
Плаћање по часу. Заинтересова-ни да се јаве до 20-X-58 год. АМД-у писмом или лично.